

Obsah

Úvodem	7
Zásady a cíle vzdělávání	9
1 Společenské a teoretické souvislosti výuky romských žáků	10
1.1 Souvislosti používání výukových metod s koncepcí romské integrace	10
1.1.1 Základní východiska koncepce romské integrace a její souvislosti s hledáním efektivních metod výuky romského žáka	10
1.1.2 Evropská dimenze v metodách výuky romských žáků	14
1.1.3 Vyrovnávací postupy ve vzdělávání romských žáků	18
1.2 Rozbor některých názorů z oblasti sociálních věd. Tabu, mýty a pedagogika	31
1.2.1 Tabu v sociálních vědách odhalované a obhajované Petrem Bakalářem	32
1.2.2 Kulturologická perspektiva Romů podle Marka Jakoubka a jeho kolegů	44
1.3 Metody ve výuce romských žáků	52
1.3.1 Tradiční a alternativní výukové metody	52
1.3.2 Specifika výukových metod v edukaci romských žáků (přehled literatury)	56
1.3.3 Metodická práce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR	60
1.4 Humanistické a národnostní aspekty ve výuce romských žáků	64
1.4.1 O humanistickém aspektu používání výukových metod romských žáků	64
1.4.2 O národnostním aspektu používání výukových metod romských žáků	65
1.4.3 Kontinuita a budoucnost	68
2 Romský žák ve vyučování	73
2.1 Alternativní metody „nové výchovy“	75
2.1.1 Cíl a metody zpracování	75
2.1.2 Etické aspekty prosazování „nové výchovy“	78
2.1.3 Reformní praxe některých současných školských systémů v oblasti změn etického postoje k žákům	80
2.2 K teoretickým východiskům etických situačních her	90
2.2.1 K problému socio-kulturní determinace osobnosti	90
2.2.2 Situace, hra a morálka	92
2.2.3 Etické situační hry a jejich vliv na hodnotový obraz osobnosti	102
2.3 Potřeba etiky jako návodu pro řešení životních situací	109

2.3.1	Podněty francouzské pedagogiky	112
2.3.2	Cvičení mravního jednání – jedna z metod mravní výchovy	114
2.3.3	Metody etické výuky ve Spolkové republice Německo	115
2.3.4	Projekt osobnostní a sociální výchovy	120
2.3.5	Některé možnosti prosazování metody etických situačních her ve školách s převahou romských žáků	122
3	Možnosti rozvinutí metodické práce ve výuce romských žáků	127
3.1	K otázkám profesního růstu multikulturního učitele	128
3.2	Metody v některých výukových předmětech	132
3.2.1	Literární výchova	132
3.2.2	Dějepis	145
3.2.3	Občanská výchova	150
3.2.4	Tělesná výchova a sport	156
3.3	Využití etických situačních her ve výuce	159
3.3.1	Etické situační hry pro nejmenší	159
3.3.2	Etické situační hry na II. stupni ZŠ	166
3.3.3	Z myšlenek J. Á. Komenského o mravní kultuře	177
4	Literatura a prameny	180
4.1	Literatura	180
4.2	Prameny	185
A	Přílohy	187
A.1	Výběr z dokumentů týkajících se problematiky národnostních menšin	187
A.2	Seznam setkání pořádaných Hnutím R	188
A.3	Fotografická příloha	193